

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1991

Vyhlásené: 31.12.1991 Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.2002 do: 31.12.2002

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

563

ZÁKON

z 12. decembra 1991

o účtovníctve

Federálne zhromaždenie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sa uznieslo na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

Všeobecné ustanovenia

§ 1

(1) Tento zákon ustanovuje rozsah a spôsob vedenia účtovníctva, rozsah a obsah účtovnej závierky pre všetky právnické osoby,¹⁾ pre zahraničné osoby^{1a)} a pre fyzické osoby – podnikateľov,^{1b)} ak preukazujú na daňové účely svoje výdavky na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov.

(2) Na účely tohto zákona sa považujú osoby podľa odseku 1 za účtovné jednotky.

§ 2

(1) Predmetom účtovníctva je majetok, záväzky, rozdiel majetku a záväzkov, náklady a výnosy alebo príjmy a výdavky a výsledok hospodárenia.

(2) Účtovné jednotky účtujú o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva v sústave jednoduchého účtovníctva alebo v sústave podvojného účtovníctva.

§ 3

(1) Účtovné jednotky účtujú o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, do obdobia, s ktorým tieto skutočnosti časovo a vecne súvisia (ďalej len „účtovné obdobie“); ak túto zásadu nemožno dodržať, môžu účtovať aj v účtovnom období, v ktorom zistili uvedené skutočnosti.

(2) Účtovným obdobím je kalendárny rok.

§ 4

(1) Účtovné jednotky, ktoré sú právnickými osobami, vedú účtovníctvo odo dňa svojho vzniku až do dňa svojho zániku; fyzické osoby vedú účtovníctvo po dobu, po ktorú prevádzkujú podnikateľskú alebo inú zárobkovú činnosť uvedenú v § 1.

(2) Účtovné jednotky sú povinné dodržiavať pri vedení účtovníctva účtové osnovy a postupy účtovania, usporiadanie položiek účtovnej závierky a obsahové vymedzenie týchto položiek, rozsah údajov na zverejnenie z účtovnej závierky, postupy na vykonanie konsolidácie účtovnej závierky, účtovné sústavy, termíny a miesto predloženia, ktoré ustanoví všeobecne záväzný právny predpis,

ktorý vydá Ministerstvo financií Slovenskej republiky a vyhlasuje ich oznámením o ich vydaní v Zbierke zákonov.³⁾

(3) Účtovníctvo sa vedie za účtovnú jednotku ako celok. Osobitný zákon^{3a)} môže ustanoviť prípady, keď účtovná jednotka musí účtovať o majetku a záväzkoch, s ktorými nakladá vo vlastnom mene, oddelene od svojho majetku a záväzkov.

(4) Pre vedenie účtovníctva môžu účtovné jednotky použiť prostriedky výpočtovej a inej techniky a technických nosičov dát alebo mikrografických záznamov; také vedenie účtovníctva musí byť v súlade s projektovo-programovou dokumentáciou podľa § 33.

(5) Účtovníctvo sa vedie v peňažných jednotkách slovenskej meny a v prípadoch ustanovených v § 10 súčasne aj v cudzích menách.

§ 5

(1) Účtovné jednotky môžu poveriť vedením svojho účtovníctva aj inú právnickú alebo fyzickú osobu.

(2) Poverením podľa odseku 1 sa nezbuje účtovná jednotka zodpovednosti za vedenie účtovníctva a za jeho preukazovanie na území Slovenskej republiky v rozsahu podľa tohto zákona.

§ 6

(1) Účtovné jednotky dokladajú skutočnosti, ktoré sú predmetom účtovníctva (ďalej len „účtovné prípady“), účtovnými dokladmi, alebo ak sú údaje o týchto skutočnostiach zachytené pri ich vzniku priamo na technický nosič dát zariadeniami inej techniky a účtovný doklad nevzniká, spôsobom uvedeným v projektovo-programovej dokumentácii.

(2) Účtovné jednotky zapisujú účtovné prípady v účtovných knihách (ďalej len „účtovné zápisy“); účtovné zápisy sa preukazujú buď účtovnými dokladmi, alebo ak sa tieto zápisy odvodzujú programom spracovania dát, spôsobom uvedeným v projektovo-programovej dokumentácii.

(3) Účtovné jednotky sú povinné inventarizovať majetok a záväzky podľa § 29.

(4) Účtovné jednotky sú povinné zostavovať účtovnú závierku podľa § 18 ods. 1 ako riadnu, prípadne ako mimoriadnu, a okrem toho v prípadoch ustanovených v § 22 zostavujú aj konsolidovanú účtovnú závierku.

(5) V prípadoch ustanovených osobitným predpisom účtovné jednotky zostavujú priebežnú účtovnú závierku v priebehu účtovného obdobia v kratšom období ako rok. V prípadoch zostavovania priebežnej účtovnej závierky účtovné jednotky neuzatvárajú účtovné knihy a vykonávajú inventarizáciu len na účely vyjadrenia ocenenia podľa § 24 ods. 1 písm. b); ďalšie ustanovenia tohto zákona upravujúce účtovnú závierku platia obdobne.

§ 7

(1) Účtovné jednotky sú povinné viesť účtovníctvo úplne, preukazným spôsobom a správne tak, aby verne zobrazovalo skutočnosti, ktoré sú jeho predmetom.

(2) Účtovníctvo účtovnej jednotky je úplné, ak účtovná jednotka zaúčtovala všetky účtovné prípady týkajúce sa účtovného obdobia.

(3) Účtovníctvo účtovnej jednotky sa vedie preukazným spôsobom, ak účtovná jednotka účtovné prípady a účtovné zápisy o nich doložila alebo preukázala predpísaným spôsobom a inventarizovala majetok a záväzky.

(4) Účtovníctvo účtovnej jednotky je správne, ak účtovná jednotka s prihliadnutím na všetky okolnosti účtovného prípadu neporušila povinnosti uložené jej týmto zákonom.

§ 8

(1) Účtovné jednotky nesmú meniť v priebehu účtovného obdobia spôsoby oceňovania, postupy odpisovania, postupy účtovania, usporiadanie položiek účtovnej závierky a obsahové vymedzenie týchto položiek a postupy na vykonanie konsolidácie účtovnej závierky.

(2) Spôsoby oceňovania, postupy odpisovania, postupy účtovania, usporiadanie položiek účtovnej závierky a obsahové vymedzenie týchto položiek a postupy na vykonanie konsolidácie účtovnej závierky použité v účtovníctve a v účtovnej závierke v jednom účtovnom období môžu účtovné jednotky zmeniť v účtovníctve a v účtovnej závierke bezprostredne nasledujúceho účtovného obdobia len z dôvodov dosiahnutia verného zobrazenia predmetu účtovníctva; dôvody zmien a peňažné sumy z nich vyplývajúce musia byť uvedené v prílohe.

(3) Rozdiely zo zmien použitých spôsobov oceňovania v účtovníctve a v účtovnej závierke podľa odseku 2 sú účtovnými prípadmi bezprostredne nasledujúceho účtovného obdobia.

(4) Vzájomné vyrovnávania medzi položkami majetku a záväzkov alebo medzi položkami nákladov a výnosov alebo výdavkov a príjmov možno vykonávať len v súlade s postupmi účtovania.

DRUHÁ ČASŤ

Účtovné sústavy, účtovné doklady, účtovné zápisy a účtovné knihy

§ 9

Účtovné sústavy

(1) V sústave jednoduchého účtovníctva môžu účtovať

- a) podnikatelia, o ktorých tak ustanovuje osobitný zákon,⁴⁾
- b) ostatné fyzické osoby uvedené v ustanovení § 1 ods. 1,
- c) príspevkové organizácie, ktorých zriaďovateľom je obec, ak nepodnikajú a ak objem ich ročného rozpočtu výdavkov nepresahuje 500 000 Sk,
- d) politické strany a politické hnutia, občianske združenia, ich organizačné zložky a orgány, ktoré majú právnu subjektivitu, združenia právnických osôb, pozemkové spoločenstvá, spoločenstvá vlastníkov bytov a nebytových priestorov, neinvestičné fondy, neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby a nadácie, pokiaľ nepodnikajú alebo pokiaľ ich príjmy nedosiahli v predchádzajúcom roku výšku 3 000 000 Sk,
- e) cirkvi a náboženské spoločnosti, ich orgány a cirkevné inštitúcie, ktoré majú právnu subjektivitu, pokiaľ nepodnikajú alebo pokiaľ nie sú príjemcami dotácií zo štátneho rozpočtu.

(2) Všetky ostatné účtovné jednotky neuvedené v odseku 1 účtujú v sústave podvojného účtovníctva.

§ 10

Účtovanie v cudzej mene

Účtovné jednotky účtujú podľa § 2 súčasne v cudzej mene pohľadávky, záväzky, ceniny, valuty, devízy, cenné papiere, majetkové účasti, vklady do základného imania a nehnuteľnosti v zahraničí, ktorých ocenenie je vyjadrené v cudzej mene.

§ 11 Účtovné doklady

(1) Účtovné doklady sú originálne písomnosti, ktoré musia mať tieto náležitosti:

- a) označenie účtovného dokladu, ak z jeho obsahu nevyplýva aspoň nepriamo, že ide o účtovný doklad,
- b) opis obsahu účtovného prípadu a označenie jeho účastníkov, ak z účtovného dokladu nevyplýva aspoň nepriamo,
- c) peňažnú sumu alebo údaj o množstve a cene,
- d) dátum vyhotovenia účtovného dokladu,
- e) dátum uskutočnenia účtovného prípadu, ak nie je zhodný s dátumom podľa písmena d),
- f) podpis osoby zodpovednej za účtovný prípad v účtovnej jednotke a osoby zodpovednej za jeho zaúčtovanie; tieto podpisy možno nahradiť iným preukazným spôsobom,
- g) označenie účtov, na ktorých sa účtovný prípad zaúčtuje v účtovných jednotkách účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva, ak to nie je uvedené v projektovo-programovej dokumentácii.

(2) Náležitosti účtovného dokladu sa môžu umiestniť aj na iných než účtovných písomnostiach; tieto písomnosti sa uschovávajú po rovnakú dobu ako účtovný doklad.

(3) Účtovné doklady vyhotovujú účtovné jednotky v štátnom jazyku^{4a)} a bez zbytočného odkladu po zistení skutočností, ktoré sa nimi dokladajú.

§ 12 Účtovné zápisy

(1) Účtovné jednotky vykonávajú účtovné zápisy o účtovných prípadoch v štátnom jazyku; práva občanov na používanie materinského jazyka podľa osobitných predpisov⁵⁾ nie sú dotknuté.

(2) Účtovné zápisy vykonávajú účtovné jednotky zrozumiteľne, prehľadne a spôsobom zaručujúcim ich trvanlivosť.

(3) Účtovné jednotky usporiadajú účtovné zápisy spôsobom, ktorý umožní overiť zaúčtovanie všetkých účtovných prípadov v účtovnom období, a tak, aby zabránili neoprávneným zmenám a úpravám týchto zápisov.

Účtovné knihy

§ 13

(1) Účtovné jednotky účtujúce v sústave podvojného účtovníctva účtujú:

- a) v denníku (denníkoch), v ktorom účtovné zápisy usporiadajú z časového hľadiska (chronologicky) a ktorým preukazujú zaúčtovanie všetkých účtovných prípadov v účtovnom období,
- b) v hlavnej knihe, v ktorej účtovné zápisy usporiadajú z vecného hľadiska (systematicky),
- c) v knihách analytickej evidencie, v ktorých podrobne rozvádzajú účtovné zápisy hlavnej knihy.

(2) Hlavná kniha zahŕňa syntetické účty podľa účtovného rozvrhu, ktoré obsahujú minimálne tieto údaje:

- a) zostatky účtov ku dňu, ku ktorému sa otvára hlavná kniha,

- b) súhrnné obraty strany Má dať a Dal účtov, najviac za kalendárny mesiac,
- c) zostatky účtov ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

(3) Peňažné sumy v knihách analytickej evidencie musia zodpovedať príslušným súhrnným peňažným sumám na syntetických účtoch, ku ktorým sa táto evidencia vedie.

(4) Ak účtovné jednotky vedú knihy analytickej evidencie v jednotkách množstva, zabezpečia súhrnnú väzbu tejto evidencie v peňažných jednotkách na zostatky, prípadne na obraty príslušných syntetických účtov.

(5) Účtovné jednotky sú povinné zabezpečiť, aby sa v hlavnej knihe zaúčtovali všetky účtovné prípady, o ktorých sa účtovalo v denníku (denníkoch).

§ 14

(1) Účtovné jednotky účtujúce v podvojnnej účtovnej sústave zostavujú účtový rozvrh, v ktorom uvedú syntetické účty podľa príslušnej účtovnej osnovy a analytické účty potrebné na zaúčtovanie všetkých účtovných prípadov.

(2) Účtovné jednotky zostavujú účtový rozvrh podľa odseku 1 na každý rok; v priebehu roka možno účtový rozvrh dopĺňať. Pokiaľ nedochádza k 1. januáru bežného roka k zmene účtového rozvrhu platného v predchádzajúcom roku, postupuje účtovná jednotka podľa tohto rozvrhu aj v nasledujúcom roku.

§ 15

(1) Účtovné jednotky účtujúce v sústave jednoduchého účtovníctva účtujú v

- a) peňažnom denníku,
- b) knihe pohľadávok a v knihe záväzkov,
- c) pomocných knihách o ostatných zložkách majetku a o záväzkoch z pracovnoprávných vzťahov.

(2) Peňažný denník obsahuje minimálne údaje o

- a) peňažných prostriedkoch v hotovosti, na účtoch v peňažnom ústave a priebežných položkách,
- b) príjmoch spolu a v členení požadovanom pre ich zdaňovanie,
- c) výdavkoch spolu a v členení požadovanom na daňové účely,

§ 16

(1) Účtovné knihy vedú účtovné jednotky v peňažných jednotkách; v knihách analytickej evidencie a v pomocných knihách môžu použiť jednotky množstva.

(2) Účtovné jednotky vedú zoznamy účtovných kníh a zoznamy číselných znakov alebo iných symbolov a skratiek použitých v účtovníctve pri označovaní účtov a pri účtovných zápisoch v účtovných knihách a v ostatných účtovných písomnostiach s uvedením ich významu.

§ 17

(1) Účtovné jednotky, ktoré sú právnickými osobami, otvárajú účtovné knihy ku dňu svojho vzniku, k prvému dňu účtovného obdobia, ku dňu vstupu do likvidácie alebo ku dňu účinnosti vyhlásenia konkurzu alebo vyrovnania; účtovné jednotky, ktoré sú fyzickými osobami, otvárajú účtovné knihy ku dňu vzniku podnikateľského oprávnenia, ku dňu zápisu do obchodného registra, ku dňu nasledujúcemu po dni výmazu z obchodného registra, pokiaľ pokračujú v podnikateľskej

alebo inej zárobkovej činnosti, k prvému dňu účtovného obdobia a ku dňu účinnosti vyhlásenia konkurzu alebo vyrovnania. V knihách analytickej evidencie, v knihe pohľadávok a záväzkov a v pomocných knihách môžu účtovné jednotky pokračovať v účtovných zápisoch v ďalšom účtovnom období; účtovné zápisy týkajúce sa jednotlivých účtovných období sa musia zreteľne oddeliť.

(2) Účtovné jednotky, ktoré sú právnickými osobami, uzavierajú účtovné knihy k poslednému dňu účtovného obdobia, ku dňu zrušenia bez likvidácie, ku dňu predchádzajúcemu deň vstupu do likvidácie alebo deň účinnosti vyhlásenia konkurzu alebo vyrovnania, ku dňu skončenia likvidácie alebo konkurzu; účtovné jednotky, ktoré sú fyzickými osobami, uzavierajú účtovné knihy k poslednému dňu účtovného obdobia, ku dňu skončenia podnikateľskej alebo inej zárobkovej činnosti, ku dňu predchádzajúcemu deň účinnosti vyhlásenia konkurzu alebo vyrovnania, ku dňu skončenia konkurzu, ku dňu predchádzajúcemu deň zápisu do obchodného registra a ku dňu výmazu z obchodného registra.

TRETIA ČASŤ **Účtovná závierka**

§ 18

(1) Účtovná závierka v sústave podvojného účtovníctva tvorí jeden celok a skladá sa

- a) zo súvahy (bilancie),
- b) z výkazu ziskov a strát; v rozpočtových organizáciách z výkazu o plnení rozpočtu,
- c) z prílohy.

(2) Súvaha a zostatky účtov, ktoré obsahuje súvaha (súvahové účty), ktorými sa nasledujúce účtovné obdobie začína, musí nadväzovať na súvahu a zostatky súvahových účtov, ktorými sa predchádzajúce účtovné obdobie uzavrelo; ustanovenie § 8 ods. 2 platí obdobne.

(3) Príloha obsahuje údaje týkajúce sa spôsobov oceňovania, postupov odpisovania, postupov účtovania použitých v účtovnom období, za ktoré sa účtovná závierka zostavuje, a informácie, ktoré sú dôležité na posúdenie stavu majetku a záväzkov, finančnej situácie a hospodárskeho výsledku účtovnej jednotky.

(4) Účtovné jednotky účtujúce v sústave jednoduchého účtovníctva zostavujú výkaz o majetku a záväzkoch a o príjmoch a výdavkoch.

(5) Účtovnú závierku alebo výkaz o majetku a záväzkoch a o príjmoch a výdavkoch musí podpísať štatutárny orgán, ak ide o právnickú osobu, alebo fyzická osoba, ktorá je účtovnou jednotkou.

(6) Účtovná závierka musí byť zostavená zrozumiteľne, prehľadne, preukazne a musí poskytovať pravdivý a verný obraz o majetku a záväzkoch, o hospodárskom výsledku a o finančnej situácii účtovnej jednotky.

§ 19

(1) Účtovné jednotky zostavujú účtovnú závierku k poslednému dňu účtovného obdobia (riadna účtovná závierka) a v ostatných prípadoch uvedených v § 17 ods. 2 (mimoriadna účtovná závierka); účtovné jednotky, ktoré sú právnickými osobami, zostavujú súvahu tiež ku dňu svojho vzniku, ku dňu vstupu do likvidácie alebo ku dňu účinnosti vyhlásenia konkurzu alebo vyrovnania, a účtovné jednotky, ktoré sú fyzickými osobami, ku dňu ich zápisu do obchodného registra a ku dňu účinnosti vyhlásenia konkurzu alebo vyrovnania (úvodná súvaha).

(2) Ustanovenie odseku 1 platí aj pre zostavovanie výkazu o majetku a záväzkoch a o príjmoch a výdavkoch s tým, že účtovné jednotky, ktoré sú fyzickými osobami, zostavujú výkaz aj ku dňu vzniku podnikateľského oprávnenia a ku dňu nasledujúcemu po dni výmazu z obchodného registra; nezostavujú ho však ku dňu zápisu do obchodného registra.

§ 20

(1) Účtovnú závierku musia mať overenú audítorom a údaje z nej musia zverejňovať tie účtovné jednotky, ktorým túto povinnosť ustanovuje osobitný predpis.

(2) Obchodné spoločnosti, na ktoré sa nevzťahuje odsek 1 a ktoré povinne vytvárajú základné imanie, a družstvá musia mať účtovnú závierku overenú audítorom, ak v roku predchádzajúcom roku, za ktorý sa táto závierka overuje, splnili aspoň dve z týchto podmienok:

- a) celková suma obchodného majetku presiahla 20 000 000 Sk,
- b) čistý obrat presiahol 40 000 000 Sk, pričom čistým obratom na tento účel sú tržby z predaja výrobkov, tovarov a z poskytovania služieb,
- c) priemerný počet zamestnancov presiahol 20, pričom priemerný počet zamestnancov sa vypočíta ako priemer koncových stavov v jednotlivých štvrtrokoch v kalendárnom roku.

(3) Účtovné jednotky podľa odsekov 1 a 2 zverejňujú údaje z účtovnej závierky spôsobom ustanoveným osobitným predpisom.⁶⁾

§ 21

(1) Účtovné jednotky, ktoré musia mať účtovnú závierku overenú audítorom podľa § 20, vyhotovujú výročnú správu, ktorá musí byť overená audítorom s výnimkou výročnej správy podľa osobitného predpisu.^{6a)} Účtovná jednotka, ktorá je registrovaná v obchodnom registri, ukladá účtovnú závierku a výročnú správu na registrovom súde v termíne do troch mesiacov po konaní valného zhromaždenia alebo členskej schôdze.

(2) Vo výročnej správe podľa odseku 1 je povinná účtovná jednotka uviesť, ak osobitný predpis^{6a)} neustanovuje inak, najmä zverejňované údaje z účtovnej závierky, výrok audítora týkajúci sa účtovnej závierky, údaje o dôležitých skutočnostiach, ktoré sa vzťahujú na účtovnú závierku, a výklad o uplynulom a predpokladanom vývoji jej podnikania a jej finančnú situáciu.

(3) Účtovná jednotka je povinná mať účtovnú závierku a výročnú správu overenú audítorom najneskôr do konca roka nasledujúceho po účtovnom období, za ktoré sa účtovná závierka zostavila a výročná správa vyhotovila.

§ 22

(1) Konsolidovanou účtovnou závierkou sa rozumie účtovná závierka obchodnej spoločnosti zostavená a upravená postupmi na vykonanie konsolidácie (§ 4 ods. 2).

(2) Konsolidovanú účtovnú závierku zostavuje obchodná spoločnosť, ktorá má najmenej dvadsaťpercentnú majetkovú účasť v inej obchodnej spoločnosti, alebo ktorej oprávnenie na riadenie inej obchodnej spoločnosti vyplýva zo zmluvy alebo stanov bez ohľadu na výšku majetkovej účasti, a to bez ohľadu na platnosť alebo neplatnosť takéhoto ustanovenia zmluvy alebo stanov.^{6b)}

(3) Iné obchodné spoločnosti podľa odseku 2 sú povinné poskytnúť svoju účtovnú závierku obchodnej spoločnosti, ktorá zostavuje konsolidovanú účtovnú závierku.

(4) V prípadoch ustanovených osobitným predpisom iné obchodné spoločnosti podľa odseku 2 zostavujú priebežnú účtovnú závierku v priebehu účtovného obdobia v kratšom období ako rok.

(5) V prípadoch ustanovených osobitným predpisom obchodné spoločnosti podľa odseku 2 zostavujú priebežnú konsolidovanú účtovnú závierku v priebehu účtovného obdobia v kratšom období ako rok.

§ 23

(1) V účtovných závierkach obchodných spoločností, z ktorých sa zostavuje konsolidovaná účtovná závierka, sa musia použiť rovnaké spôsoby oceňovania majetku a záväzkov včítane rovnakých kurzov pre prepočet cudzích mien na slovenskú menu.

(2) Konsolidovanú účtovnú závierku overuje audítor.

(3) Ustanovenia § 20 ods. 3 a § 21 platia obdobne.

ŠTVRTÁ ČASŤ Spôsoby oceňovania

§ 24

(1) Pri oceňovaní majetku a záväzkov a pri účtovaní o výsledku hospodárenia účtovnej jednotky berú za základ

- a) všetky náklady a výnosy, ktoré sa vzťahujú na účtovné obdobie bez ohľadu na dátum ich platenia, ak ide o účtovné jednotky účtujúce v sústave podvojného účtovníctva, alebo všetky výdavky a príjmy skutočne uhradené v účtovnom období, ak ide o účtovné jednotky účtujúce v sústave jednoduchého účtovníctva,
- b) riziká, straty a znehodnotenia, ktoré sa týkajú majetku a záväzkov a sú účtovným jednotkám známe ku dňu zostavenia účtovnej závierky.

(2) Majetok a záväzky vyjadrené v cudzej mene sa prepočítavajú na slovenskú menu kurzom určeným v kurzovom lístku Národnej banky Slovenska platným ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu a v účtovnej závierke platným ku dňu jej zostavenia.

§ 25

(1) Jednotlivé zložky majetku a záväzkov v účtovníctve a v účtovnej závierke oceňujú účtovné jednotky týmito záväznými spôsobmi:

- a) hmotný majetok okrem zásob s výnimkou majetku vytvoreného vlastnou činnosťou sa oceňuje obstarávacími cenami alebo reprodukčnými obstarávacími cenami,
- b) hmotný majetok okrem zásob vytvorený vlastnou činnosťou sa oceňuje vlastnými nákladmi,
- c) nakúpené zásoby sa oceňujú obstarávacími cenami,
- d) zásoby vytvorené vlastnou činnosťou sa oceňujú vlastnými nákladmi,
- e) peňažné prostriedky a ceniny sa oceňujú ich nominálnymi hodnotami,
- f) cenné papiere a majetkové účasti sa oceňujú cenami obstarania,
- g) pohľadávky pri ich vzniku a záväzky sa oceňujú ich nominálnymi hodnotami; postúpené pohľadávky a pohľadávky nadobudnuté vkladom do základného imania sa oceňujú cenou obstarania,
- h) nakúpený nehmotný majetok okrem pohľadávok sa oceňuje obstarávacími cenami,

- i) nehmotný majetok okrem pohľadávok vytvorený vlastnou činnosťou sa oceňuje vlastnými nákladmi alebo reprodukčnými obstarávacími cenami, pokiaľ sú nižšie,
- j) príchovky a prírastky zvierat sa oceňujú vlastnými nákladmi, ak ich nemožno zistiť, reprodukčnými obstarávacími cenami.

(2) Ocenenie majetku a záväzkov podľa odseku 1 sa upravuje podľa ustanovení § 26 a 28.

(3) Pri rovnakom druhu zásob a cenných papierov sa za spôsob ocenenia podľa odseku 1 považuje aj ocenenie cenou zistenou váženým aritmetickým priemerom alebo spôsobom, keď prvá cena na ocenenie prírastku majetkového účtu sa použije ako prvá cena na ocenenie úbytku majetkového účtu.

(4) Na účely tohto zákona sa rozumie

- a) obstarávacou cenou cena, za ktorú sa majetok obstaral a náklady súvisiace s jeho obstaraním,
- b) reprodukčnou obstarávacou cenou cena, za ktorú by sa majetok obstaral v čase, keď sa o ňom účtuje,
- c) cenou obstarania cena, za ktorú sa majetok obstaral bez nákladov súvisiacich s jeho obstaraním,
- d) vlastnými nákladmi pri zásobách vytvorených vlastnou činnosťou priame náklady vynaložené na výrobu alebo inú činnosť, prípadne aj časť nepriamych nákladov, ktorá sa vzťahuje na výrobu alebo na inú činnosť,
- e) vlastnými nákladmi pri hmotnom majetku okrem zásob a nehmotného majetku okrem pohľadávok vytvoreného vlastnou činnosťou priame náklady vynaložené na výrobu alebo inú činnosť a nepriame náklady, ktoré sa vzťahujú na výrobu alebo inú činnosť.

§ 26

(1) Pokiaľ sa pri inventarizácii zásob zistí, že ich predajná cena znížená o náklady spojené s predajom je nižšia, než cena použitá na ich ocenenie v účtovníctve, zásoby sa ocenia v účtovníctve a v účtovnej závierke touto nižšou cenou.

(2) Pokiaľ sa pri inventarizácii zistí, že suma záväzkov je vyššia než ich výška v účtovníctve, uvedú sa záväzky v účtovníctve a v účtovnej závierke vo zvýšenom ocenení.

(3) Ocenenie majetku a záväzkov v účtovníctve a v účtovnej závierke sa upravuje o položky vyjadrujúce riziká, straty a znehodnotenie podľa § 24 ods. 1; pokiaľ pominú dôvody pre túto úpravu ocenenia, uvedené položky sa zrušia.

(4) Ustanovenia odsekov 1 až 3 neuplatňujú účtovné jednotky, ktoré účtujú v sústave jednoduchého účtovníctva a účtovné jednotky, ktoré nie sú podnikateľmi alebo neprevádzkujú inú zárobkovú činnosť uvedenú v § 1.

§ 27

Spôsoby oceňovania uvedené v § 24 až 26 použijú účtovné jednotky v súlade s ustanovenými postupmi účtovania.

§ 28

(1) Účtovné jednotky s výnimkou rozpočtových organizácií, štátnych fondov a obcí odpisujú hmotný majetok okrem zásob a nehmotný majetok okrem pohľadávok, pokiaľ osobitné predpisy neustanovujú inak. Neodpisujú sa pozemky a iný majetok vymedzený osobitnými predpismi.⁷⁾

(2) Účtovné jednotky podľa odseku 1 zostavujú odpisový plán ako podklad na vyčíslenie oprávok odpisovaného majetku v priebehu jeho používania; v tomto pláne si samy určia postupy odpisovania.

(3) Hmotný majetok okrem zásob sa odpisuje s ohľadom na opotrebovanie zodpovedajúce bežným podmienkam jeho používania. Nehmotný majetok okrem pohľadávok treba odpísať najneskôr do piatich rokov od jeho obstarania.

PIATA ČASŤ

Inventarizácia majetku a záväzkov

§ 29

(1) Účtovné jednotky inventarizáciou overujú ku dňu riadnej a mimoriadnej účtovnej závierky, či stav majetku a záväzkov v účtovníctve zodpovedá skutočnosti.

(2) Pri zásobách môžu účtovné jednotky vykonávať inventarizáciu priebežne, pokiaľ tomu zodpovedá nimi použitý postup účtovania.

(3) Ak to umožňuje povaha hmotného majetku okrem zásob a peňažných prostriedkov v hotovosti, môžu účtovné jednotky vykonať inventarizáciu v dlhšej lehote, ktorá však nesmie prekročiť dva roky. Inventarizácia múzejných zbierkových predmetov a galerijných zbierkových predmetov^{7a)} a knižničného fondu^{7b)} sa vykonáva v lehotách na revíziu ustanovených osobitným predpisom.^{7c)} Pri peňažných prostriedkoch v hotovosti musia účtovné jednotky vykonať inventarizáciu najmenej štyrikrát ročne.

(4) Účtovné jednotky sú povinné preukázať vykonanie inventarizácie pri všetkom majetku a záväzkoch po dobu piatich rokov po jej vykonaní.

§ 30

(1) Skutočné stavy majetku a záväzkov sa zisťujú fyzickou inventúrou pri majetku hmotnej povahy, prípadne nehmotnej povahy alebo dokladovou pri záväzkoch a pri ostatných zložkách majetku, pri ktorých nemožno vykonať fyzickú inventúru; tieto stavy sa zaznamenávajú v inventúrnych súpisoch, ktoré musia obsahovať tieto údaje:

- a) obchodné meno a sídlo účtovnej jednotky,
- b) miesto uloženia majetku,
- c) hmotne zodpovednú osobu,
- d) názov majetku a jeho číselné označenie,
- e) skutočný stav majetku v merných jednotkách a v ocenení podľa § 25,
- f) skutočný stav záväzkov a čistého obchodného imania,
- g) spôsob zisťovania skutočných stavov podľa písmen e) a f), napríklad prepočtom, prevážením, premeraním,
- h) deň začatia, deň skončenia inventúry a deň, ku ktorému bola inventarizácia vykonaná,
- i) meno, priezvisko a podpis osoby zodpovednej za vykonanie inventarizácie a osôb zodpovedných za zistenie skutočného stavu majetku,
- j) poznámky.

(2) Fyzickú inventúru hmotného majetku, ktorú nemožno vykonať ku dňu účtovnej závierky, možno vykonávať v priebehu posledných troch mesiacov účtovného obdobia, prípadne v prvom

mesiaci nasledujúceho účtovného obdobia. Pritom sa musí preukázať stav hmotného majetku ku dňu účtovnej závierky údajmi fyzickej inventúry opravenými o prírastky a úbytky uvedeného majetku za dobu od ukončenia fyzickej inventúry do konca účtovného obdobia, prípadne za dobu od začiatku nasledujúceho účtovného obdobia do dňa ukončenia fyzickej inventúry v prvom mesiaci tohto účtovného obdobia.

(3) Inventarizačné rozdiely vyúčtujú účtovné jednotky do účtovného obdobia, za ktoré sa inventarizáciou overuje stav majetku a záväzkov.

ŠIESTA ČASŤ

Úschova účtovných písomností

§ 31

(1) Účtovné písomnosti a záznamy na technických nosičoch dát alebo mikrografické záznamy ich nahrádzajúce ukladajú účtovné jednotky podľa vopred ustanoveného poriadku oddelene od ostatných písomností do archívu a uschovávajú ich po dobu ďalej určenú uschovacími lehotami. Pred uložením sa písomnosti musia usporiadať a zabezpečiť proti strate, zničeniu alebo poškodeniu.

(2) Účtovné písomnosti a záznamy na technických nosičoch dát alebo mikrografické záznamy ich nahrádzajúce s výnimkami uvedenými v § 32 sa uschovávajú

- a) účtovná závierka a výročná správa po dobu desiatich rokov nasledujúcich po roku, ktorého sa týkajú,
- b) mzdové listy alebo účtovné písomnosti ich nahrádzajúce aspoň po dobu desiatich rokov nasledujúcich po roku, ktorého sa týkajú; údaje z nich potrebné na účely dôchodkového zabezpečenia a nemocenského poistenia po dobu dvadsiatich rokov nasledujúcich po roku, ktorého sa týkajú,
- c) účtovné doklady, účtové rozvrhy, účtovné knihy (s výnimkou mzdových listov), odpisový plán, zoznamy účtovných kníh, inventúrne súpisy po dobu piatich rokov nasledujúcich po roku, ktorého sa týkajú,
- d) projektovo-programová dokumentácia pre vedenie účtovníctva prostriedkami výpočtovej a inej techniky po dobu piatich rokov po roku, v ktorom sa naposledy použila,
- e) inventárne karty hmotného majetku okrem zásob alebo účtovné písomnosti ich nahrádzajúce po dobu troch rokov nasledujúcich po vyradení tohto majetku, pokiaľ sa v tejto lehote vykonala daňová revízia, alebo po dobu jedného roka po jej vykonaní,
- f) zoznamy číselných znakov alebo iných symbolov a skratiek použitých v účtovníctve po dobu, po ktorú sú uschované účtovné písomnosti, v ktorých sa použili.

(3) Pri zániku povinnosti vedenia účtovníctva podľa § 4 ods. 1 pri účtovných jednotkách, ktoré sú právnickými osobami, účtovné písomnosti prechádzajú na ich právnych nástupcov; pri účtovných jednotkách, ktoré sú fyzickými osobami, účtovné písomnosti prechádzajú na dediča, pokiaľ pokračuje v prevádzkovaní podnikateľskej alebo inej zárobkovej činnosti uvedenej v § 1. V ostatných prípadoch môžu účtovné jednotky vyradiť účtovné písomnosti až po vyporiadaní ich majetku a záväzkov, ak právny predpis neustanovuje inak.

§ 32

(1) Účtovné doklady a iné účtovné písomnosti, ktoré sa týkajú autorských práv, uschovávajú účtovné jednotky po dobu, po ktorú trvajú tieto práva a povinnosť účtovnej jednotky viesť účtovníctvo.

(2) Účtovné doklady a iné účtovné písomnosti, ktoré sa týkajú daňového konania, správneho konania, trestného konania, občianskeho súdneho konania alebo iného konania, ktoré sa neskončilo, uschovávajú účtovné jednotky do konca roka nasledujúceho po roku, v ktorom sa uvedené konania skončili.

(3) Účtovné doklady a iné účtovné písomnosti, ktoré sa týkajú záručných lehôt a reklamačných konaní, uschovávajú účtovné jednotky po dobu, po ktorú lehoty alebo konania trvajú; účtovné písomnosti, ktoré sa týkajú nezaplatených pohľadávok alebo nesplnených záväzkov, uschovávajú účtovné jednotky do konca roka nasledujúceho po roku, v ktorom došlo k ich zaplateniu alebo splneniu.

(4) Knihy analytickej evidencie pohľadávok a záväzkov, účtovné doklady a iné účtovné písomnosti, ktoré vyplývajú z priameho styku s cudzinou z doby pred 1. januárom 1949, a účtovnú závierku vzťahujúcu sa na prevod majetku na iné právnické alebo fyzické osoby vykonaný podľa zákona č. 92/1991 Zb. uschovávajú účtovné jednotky, dokiaľ príslušné ministerstvo financií republiky nedá samo alebo na žiadosť účtovnej jednotky súhlas na vyradenie týchto písomností.

SIEDMA ČASŤ

Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia

§ 33

Použitie prostriedkov výpočtovej a inej techniky

(1) Projektovo-programová dokumentácia na vedenie účtovníctva prostriedkami výpočtovej a inej techniky musí byť v súlade s ustanoveniami tohto zákona.

(2) Účtovné písomnosti môžu byť nahradené záznamami na technických nosičoch dát; toto nahradenie nie je prípustné pri účtovných dokladoch a účtovných písomnostiach, ktoré vyplývajú z priameho styku s cudzinou z doby pred 1. januárom 1949, a účtovnej závierke vzťahujúcej sa na prevod majetku na iné právnické alebo fyzické osoby vykonaný podľa zákona č. 92/1991 Zb.

(3) Účtovné písomnosti môžu byť nahradené mikrografickými záznamami až po zostavení účtovnej závierky a po jej overení audítorom, pokiaľ povinnosť overovania vyplýva zo zákona; v prípade účtovných dokladov je toto nahradenie možné len za podmienky súčasného záznamu údajov na technické nosiče dát.

(4) Pre prípady podľa odsekov 2 a 3 neplatia ustanovenia osobitného zákona o forme právnych úkonov.⁸⁾

(5) Použitie prostriedkov výpočtovej a inej techniky musí umožniť výstup údajov v písomnej forme, pokiaľ sa požaduje z dôvodov overovania účtovnej závierky audítorom, daňovej revízie alebo z dôvodu vzťahu účtovnej jednotky k banke, prípadne pobočke zahraničnej banky.

(6) Účtovné jednotky sú povinné zabezpečiť ochranu účtovných písomností a údajov v nich obsiahnutých, záznamov na technických nosičoch dát alebo mikrografických záznamov ich nahrádzajúcich, prostriedkov výpočtovej techniky a projektovo-programovej dokumentácie podľa odseku 1 pred ich zneužitím, poškodením, zničením alebo stratou.

§ 34

Označovanie účtovných písomností

Účtovné jednotky označia účtovné doklady, účtovné knihy a ostatné účtovné písomnosti svojim názvom a usporiadajú ich tak, aby bolo zrejmé, že sú kompletné a ktorého účtovného obdobia sa týkajú.

§ 35**Opravy v účtovných písomnostiach**

Opravy v účtovných dokladoch, účtovných knihách a v ostatných účtovných písomnostiach nesmú viesť k neúplnosti, nepreukázateľnosti a nesprávosti účtovníctva. Opravy sa musia uskutočniť tak, aby bolo možné vždy určiť osobu, ktorá vykonala opravu, dátum vykonania opravy a aby z vykonanej opravy bolo možné zistiť obsah pôvodného účtovného zápisu. Na opravu účtovného zápisu treba vždy vyhotoviť účtovný doklad.

§ 36

Všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá Ministerstvo financií Slovenskej republiky, môže ustanoviť osobitné postupy účtovania a z nich vyplývajúce obsahové vymedzenie položiek účtovnej závierky z dôvodov osobitného charakteru majetku

- a) pre ozbrojené sily Slovenskej republiky v spolupráci s Ministerstvom obrany Slovenskej republiky, Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a Ministerstvom dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky,
- b) pre ozbrojené bezpečnostné zbory v spolupráci s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a Ministerstvom dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky,
- c) pre Zbor väzenskej a justičnej stráže v spolupráci s Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, pre Slovenskú informačnú službu a pre Správu štátnych hmotných rezerv.

§ 37**Pokuty**

(1) Daňové úrady⁹⁾ môžu uložiť účtovnej jednotke pokutu za porušenie § 21 ods. 1 a za porušenie ďalších povinností podľa tohto zákona, ktoré malo za následok neúplnosť alebo nepreukázateľnosť, alebo nesprávnosť účtovníctva, až do 500 000 Sk, a ak toto porušenie povinností viedlo k nemožnosti zistenia daňového základu, až do 1 000 000 Sk.

(2) Pokutu podľa odseku 1 možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa orgán príslušný na jej uloženie dozvedel o porušení povinnosti; najneskôr možno túto pokutu uložiť do troch rokov odo dňa, keď k porušeniu povinnosti došlo.

(3) Ustanovenia osobitných predpisov zostávajú nedotknuté.

§ 38

(1) V účtovnom období roka 1992 účtovné jednotky použijú účtové osnovy a postupy účtovania, ocenia majetok a záväzky v účtovníctve aj v účtovnej závierke a zostavia účtovnú závierku spôsobmi vyplývajúcimi z doterajších právnych predpisov.

(2) Odo dňa účinnosti tohto zákona nepostupuje Federálne ministerstvo financií podľa ustanovení § 4 ods. 2, § 14 a § 35 ods. 3 zákona č. 21/1971 Zb. o jednotnej sústave sociálno-ekonomických informácií v znení zákona č. 128/1989 Zb.

§ 39**Zrušujú sa**

1. nariadenie vlády ČSSR č. 136/1989 Zb. o informačnej sústave organizácií,
2. vyhláška Federálneho ministerstva financií č. 155/1971 Zb. o inventarizáciách hospodárskych prostriedkov,
3. vyhláška Federálneho ministerstva financií č. 21/1990 Zb. o kalkulácii,
4. vyhláška Federálneho ministerstva financií č. 23/1990 Zb. o účtovníctve.

§ 40

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1992.

Havel v. r.

Dubček v. r.

Čalfa v. r.

- 1) § 18 Občianskeho zákonníka.
- 1a) § 21 Obchodného zákonníka.
- 1b) § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka.
- 2) U podnikateľov čisté obchodné imanie.
- 3) § 4 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 1/1993 Z. z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky v znení zákona č. 44/1998 Z. z.
- 3a) Napríklad zákon č. 248/1992 Zb. o investičných spoločnostiach a investičných fondoch v znení neskorších predpisov.
- 4) § 37 Obchodného zákonníka.
- 4a) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku v znení neskorších predpisov.
- 5) Čl. 25 Listiny základných práv a slobôd, ktorá sa uvádza ústavným zákonom č. 23/1991 Zb. Zákon SNR č. 428/1990 Zb. o úradnom jazyku v Slovenskej republike.
- 6) Napríklad § 769 Obchodného zákonníka, § 12 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 207/1996 Z. z. o nadáciách v znení zákona č. 147/1997 Z. z.
- 6a) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 207/1996 Z. z. v znení zákona č. 147/1997 Z. z., zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov.
- 6b) § 66b Obchodného zákonníka.
- 7) Najmä zákon č. 40/1961 Zb. o obrane Československej socialistickej republiky v znení neskorších predpisov, zákon č. 92/1949 Zb., branný zákon (úplné znenie č. 309/1990 Zb., zákon č. 35/1965 Zb. o literárnych, vedeckých a umeleckých dielach (autorský zákon), úplné znenie č. 247/1990 Zb.
- 7a) § 2 ods. 2 zákona č. 115/1998 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov múzejnej hodnoty a galerijnej hodnoty.
- 7b) § 14 zákona č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej.
- 7c) § 6 ods. 3 zákona č. 115/1998 Z. z. v znení zákona č. 387/2001 Z. z.
§ 13 ods. 3 zákona č. 183/2000 Z. z.
- 8) § 40 ods. 4 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 9) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 254/1993 Z. z. o územných finančných orgánoch v znení neskorších predpisov.

